

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

2^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Το 2^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ Α.Ε.Π.Π. αποτελούμενο από τον Πρόεδρο, Νικόλαο Σαββίδη και τα μέλη Γερασιμούλα – Μαρία Δρακονταειδή (εισηγήτρια) και Νεκταρία-Πηνελόπη Ταμανίδη, συνεδρίασε, σήμερα, 25 Ιανουαρίου 2018, στην έδρα της Αρχής.

Για να εξετάσει την με Γεν. Αριθ. Κατ. ΑΕΠΠ 419/29-12-2017 και Ειδ. Αριθ. Κατ. Π /67/29-12-2017 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» (εφεξής προσφεύγων) κατά της αναθέτουσας αρχής με την επωνυμία «.....» (εφεξής αναθέτουσα αρχή).

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή, κατ'ορθή επισκόπηση αυτής, ο προσφεύγων επιδιώκει την ακύρωση της υπ'αριθ.256/2017 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του....., με την οποία εγκρίθηκε το υπ'αριθ. 53056/13-12-2017 πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών του Ηλεκτρονικού Δημόσιου Ανοικτού Μεθοδικού Διαγωνισμού για την επιλογή αναδόχου για την «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ» του ....., προυπολογισθείσας δαπάνης 185.997,15 Ευρώ (με ΦΠΑ) και κατακύρωσης αποτελεσμάτων, κατά το σκέλος αυτής, με την οποία έγιναν δεκτές οι προσφορές : α) 80253 «.....» β) 78078 «.....» γ) 79731 «.....».

Κατά της ασκηθείσας ως άνω προσφυγής ο οικονομικός φορέας «.....» υπέβαλε το υπό στοιχεία ΓΑΚ ΑΕΠΠ 25/2018 έγγραφό του με τίτλο: «Απάντηση επί της Προσφυγής», με αίτημα την απόρριψη αυτής κατά το σκέλος της, με το οποίο θίγονται τα συμφέροντά του και την επικύρωση της προσβαλλομένης.

Αφού άκουσε την εισηγήτρια

και μελέτησε το σύνολο των εγγράφων του φακέλου,

σκέφτηκε κατά νόμο και έκανε ομοφώνως δεκτά τα εξής :

1.Επειδή, με την υπ' αριθμ. αριθ. Πρωτοκόλλου: .....Διακήρυξη για σύμβαση προμήθειας με τίτλο: «Προμήθεια Ηλεκτρολογικού Υλικού» του .....προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη συντήρηση και επισκευή του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των διάφορων κοινόχρηστων χώρων, οδών και πλατειών του Δήμου Ξάνθης, καθώς και τη συντήρηση και επισκευή των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων των δημοτικών κτιρίων, οι οποίες χρειάζονται άμεση αποκατάσταση ή αντικατάσταση ηλεκτρολογικού υλικού. Τα προς προμήθεια είδη κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) : 31681410-0, 31520000-7, 34993000-4, 31411000-0 . Η συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 185.997,15 € (εκατόν ογδόντα πέντε χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα επτά ευρώ και δεκαπέντε λεπτών) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: € 149.997,70 ΦΠΑ : 35.999,45). Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες από την υπογραφή της. Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της βέλτιστης σχέση ποιότητας – τιμής (ενιαίο ποσοστό έκπτωσης επί της εκατό για το σύνολο των ειδών του προϋπολογισμού).

2. Επειδή, με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων προβάλλει τα ακόλουθα: α) Αναφορικά με την προσφυγή του οικονομικού φορέα «.....»: 1. Ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμπλήρωσε πλημμελώς το έντυπο ΤΕΥΔ καθώς στο κεφάλαιο VI -Τελικές Δηλώσεις-δεν έχει δηλώσει σε ποιόν .....δίνει την συγκατάθεσή του ώστε να έχει πρόσβαση στα δικαιολογητικά που έχει δηλώσει, ούτε σε ποιες ενότητες έχει απαντήσει και, επίσης, δεν δίνει κανένα στοιχείο για την υπό κρίση προμήθεια (περιγραφή-αρ. Αναφοράς-δημοσίευση) ημερομηνία και τόπος. Η εν λόγω πλημμέλεια συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και η σχετική προσφορά θα πρέπει να ακυρωθεί. 2. Στο άρθρο 6 της διακήρυξης (Παράρτημα ΙΙΙ) προβλέπονται τα ακόλουθα: Χρόνος Παράδοσης: το

προσφερόμενο είδος πλήρες και έτοιμο για προς λειτουργία θα παραδίδεται εντός 5 ημερών από την παραγγελία. Από τους διαγωνιζομένους θα αναφέρεται σαφώς στη προσφορά τους, ο χρόνος παράδοσης του υλικού. Ο οικονομικός φορέας «.....» δεν έχει υποβάλλει κάποια δήλωση/έγγραφο που να ορίζει τον χρόνο παράδοσης κι, επομένως, η προσφορά του θα έπρεπε να απορριφθεί λόγω παράβασης όρων της διακήρυξης. 3. Η παρούσα διακήρυξη διέπεται, μεταξύ άλλων, από τον Ν. 4250/2014: «Διοικητικές απλουστεύσεις-καταργήσεις-συγχωνεύσεις νομικών προσώπων και υπηρεσιών του δημοσίου τομέα-τροποποίηση Π.Δ.318/92 και λοιπές διατάξεις». Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4350/2014: «αντί πρωτοτύπων και επικυρωμένων αντιγράφων κατατίθενται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α', ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους. Ομοίως υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α'. Πλην, όμως, παρά τα ανωτέρω ο ως άνω οικονομικός φορέας προσκόμισε τα τεχνικά εγχειρίδια, που αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα σε απλά φωτοαντίγραφα και όχι στο πρωτότυπο ή σε ευκρινή αντίγραφα εγγράφων που φέρουν επικύρωση από δικηγόρο κι, επομένως, η προσφορά έπρεπε να απορριφθεί. 4. Στο τεχνικό φυλλάδιο με αύξοντα αριθμό A/A150 του παραπάνω οικονομικού φορέα «.....» προσκομίστηκε ISO της εταιρείας ROOMLUX. Στην διακήρυξη, άρθρο 2.1.4., προβλέπεται ότι οι προσφορές και τα συνοδεύοντα αυτές στοιχεία συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα-εταιρικά ή μη-με τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα πλην την ελληνική χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση. Το ISO αποτελεί πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο και διαπιστευμένο φορέα και αποδεικνύει τη διασφάλιση της ποιότητας και την ποιοτική διαχείριση των επιχειρήσεων. Άλλωστε το τεχνικό φυλλάδιο περιλαμβάνει σχέδια και αριθμητικά στοιχεία που δεν χρειάζονται μετάφραση, αντιθέτως, το εν λόγω πιστοποιητικό περιλαμβάνει κείμενο, το οποίο χρειάζεται μετάφραση ώστε να καταστεί βέβαιο το περιεχόμενό του. Επομένως η προσφορά του ανωτέρω οικονομικού φορέα θα πρέπει κι εξ αυτού του λόγου να

3

Αριθμός Απόφασης: 66/2018

απορριφθεί δεδομένου ότι δεν πληροί τους όρους της διακήρυξης, που η ίδια η αναθέτουσα αρχή έθεσε. β) Αναφορικά με την προσφορά του οικονομικού φορέα «.....»: 1. Η εν λόγω εταιρεία προσκόμισε πλημμελώς συμπληρωμένο το έντυπο ΤΕΥΔ και συγκεκριμένα δεν έχει συμπληρωθεί η απαίτηση των σελ. 18-19 μέρος IV, ενότητα Γ' σημεία 11 και 12. Στο σημείο 11 για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ζητείται ο οικονομικός φορέας να παράσχει δείγματα, περιγραφές ή φωτογραφίες των προϊόντων που θα προμηθεύσει, τα οποία δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύονται από πιστοποιητικά γνησιότητας. Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας δηλώνει, περαιτέρω, ότι θα προσκομίσει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά γνησιότητας. Στο σημείο 12 προβλέπεται ότι ο οικονομικός φορέας μπορεί να προσκόμισε πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από επίσημα ινστιτούτα ελέγχου ποιότητας ή υπηρεσίες αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές στις τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα και τα οποία ορίζονται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης της διακήρυξης. Η κατά τα ανωτέρω παράλειψη συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ αποτελεί ουσιώδη παράλειψη γιατί τα ανωτέρω 2 σημεία συμπίπτουν με τα κριτήρια επιλογής των άρθρων 2.2.3 και 2.2.7. Στο άρθρο 2.2.7. «πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» ζητούνται τα απαιτούμενα πιστοποιητικά για τα εργοστάσια των προσφερόμενων υλικών, τα οποία θα έπρεπε να έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης. Πλην, όμως, η ως άνω εταιρεία δεν απάντησε στα σχετικά σημεία, που αποτελούν κριτήρια απόδειξης ποιοτικής επιλογής. Στο άρθρο 2.2.9.1 «προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή των προσφορών» ορίζεται ότι: Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (B/3698/16-11-2016), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα - [ΤΕΥΔ], το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΤΕΥΔ καταρτίζεται από τις αναθέτουσες αρχές βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Α της Απόφασης 158/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς

Αριθμός Απόφασης: 66/2018

σύμφωνα με τις οδηγίες της Κατευθυντήριας Οδηγίας 15/2016 (ΑΔΑ: ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ). Το ΤΕΥΔ σε επεξεργάσιμη μορφή είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ (www.eaadhsy.gr) και (www.hsppa.gr). Εν προκειμένω η μη συμπλήρωση του συγκεκριμένου πεδίου του ΤΕΥΔ συνιστά ουσιώδη έλλειψη που συνέχεται με τα κριτήρια αποκλεισμού. γ) Αναφορικά με τον οικονομικό φορέα «.....»: 1. Η εν λόγω εταιρεία προσκόμισε πλημμελώς συμπληρωμένο το έντυπο ΤΕΥΔ και συγκεκριμένα δεν έχει συμπληρωθεί η απαίτηση των σελ. 18-19 μέρος IV, ενότητα Γ' σημεία 11 και 12. Στο σημείο 11 για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ζητείται ο οικονομικός φορέας να παράσχει δείγματα, περιγραφές ή φωτογραφίες των προϊόντων που θα προμηθεύσει, τα οποία δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύονται από πιστοποιητικά γνησιότητας. Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας δηλώνει, περαιτέρω, ότι θα προσκομίσει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά γνησιότητας. Στο σημείο 12 προβλέπεται ότι ο οικονομικός φορέας μπορεί να προσκόμισε πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από επίσημα ινστιτούτα ελέγχου ποιότητας ή υπηρεσίες αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές στις τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα και τα οποία ορίζονται στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης της διακήρυξης. Η κατά τα ανωτέρω παράλειψη συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ αποτελεί ουσιώδη παράλειψη γιατί τα ανωτέρω 2 σημεία συμπίπτουν με τα κριτήρια επιλογής. Στο 2.2.3 και συγκεκριμένα, στο άρθρο 2.2.7. «πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» ζητούνται τα απαιτούμενα πιστοποιητικά για τα εργοστάσια των προσφερόμενων υλικών, τα οποία θα έπρεπε να έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης. Πλην, όμως, η ως άνω εταιρεία δεν απάντησε στα σχετικά σημεία, που αποτελούν κριτήρια απόδειξης ποιοτικής επιλογής. Στο άρθρο 2.2.9.1 «προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή των προσφορών» ορίζεται ότι: Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (B/3698/16-11-2016), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα - [ΤΕΥΔ], το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση,

5

με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΤΕΥΔ καταρτίζεται από τις αναθέτουσες αρχές βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Α της Απόφασης 158/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες της Κατευθυντήριας Οδηγίας 15/2016 (ΑΔΑ: ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ). Το ΤΕΥΔ σε επεξεργάσιμη μορφή είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ (www.eaadhsy.gr) και (www.hsppa.gr). Εν προκειμένω η μη συμπλήρωση του συγκεκριμένου πεδίου του ΤΕΥΔ συνιστά ουσιώδη έλλειψη που συνέχεται με τα κριτήρια αποκλεισμού. 2. Η παρούσα διακήρυξη διέπεται, μεταξύ άλλων, από τον Ν. 4250/2014: «Διοικητικές απλουστεύσεις-καταργήσεις-συγχωνεύσεις νομικών προσώπων και υπηρεσιών του δημοσίου τομέα-τροποποίηση Π.Δ.318/92 και λοιπές διατάξεις». Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4350/2014: «αντί πρωτοτύπων και επικυρωμένων αντιγράφων κατατίθενται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τις υπηρεσίες και τους φορείς της περίπτωσης α', ευκρινή φωτοαντίγραφα των πρωτοτύπων εγγράφων που εκδόθηκαν από τις υπηρεσίες και τους φορείς αυτούς ή των ακριβών αντιγράφων τους. Ομοίως υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α'. Πλην, όμως, παρά τα ανωτέρω ο ως άνω οικονομικός φορέας προσκόμισε τα τεχνικά εγχειρίδια, που αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα σε απλά φωτοαντίγραφα και όχι στο πρωτότυπο ή σε ευκρινή αντίγραφα εγγράφων που φέρουν επικύρωση από δικηγόρο κι, επομένως, η προσφορά έπρεπε να απορριφθεί.3. Στο άρθρο 6 της διακήρυξης (Παράρτημα ΙΙΙ) προβλέπονται τα ακόλουθα: Χρόνος Παράδοσης: το προσφερόμενο είδος πλήρες και έτοιμο για προς λειτουργία θα παραδίδεται εντός 5 ημερών από την παραγγελία. Από τους διαγωνιζομένους θα αναφέρεται σαφώς στη προσφορά τους, ο χρόνος παράδοσης του υλικού. Ο οικονομικός φορέας «Π.....» δεν έχει υποβάλλει κάποια δήλωση/έγγραφο που να ορίζει τον χρόνο παράδοσης κι, επομένως, η προσφορά του θα πρέπει να απορριφθεί λόγω παράβασης όρων της διακήρυξης.

3. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 363 παρ. 2 του Ν. 4412/2016. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, η οποία

Αριθμός Απόφασης: 66/2018

συμμετέχει στο διαγωνισμό με Α/Α 43754, κατέβαλε παράβολο συνολικού ποσού 760 Ευρώ (κωδικός e-Παραβόλου.....), που αντιστοιχεί στο 0,5% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του διαγωνισμού που ανέρχεται σε ποσό 149.997,70 Ευρώ μη συμπ/νου ΦΠΑ 24%. Το εν λόγω παράβολο πληρώθηκε και αφού ελέγχθηκε, δεσμεύτηκε από την ΑΕΠΠ, σύμφωνα με την από 29-12-2017 βεβαίωσή της.

4. Επειδή, η προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως στις 28-12-2017, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ο προσφεύγων έλαβε γνώση της προσβαλλομένης στις 21-12-2017, οπότε αυτή αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), όπου διενεργείται (ηλεκτρονικά) ο διαγωνισμός και κοινοποιήθηκε στους ενδιαφερομένους. Η εν λόγω προσφυγή αναρτήθηκε στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στις 28-12-2017 και κοινοποιήθηκε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην Α.Ε.Π.Π, ομοίως, στις 28-12-2017.

5.Επειδή, η υπό κρίση προσφυγή ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

6.Επειδή, η ΑΕΠΠ είναι αρμόδια για την εξέταση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής και λόγω ποσού (345 παρ.1 Ν.4412/2016, 6 παρ.1 Ν.4412/2016).

7.Επειδή, ο προσφεύγων έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής καθώς αυτός, συμμετέχει στον υπό κρίση διαγωνισμό και έχει υποβάλει προσφορά κι επομένως, έχει συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και περαιτέρω, ενδέχεται, εξ αυτού του λόγου, να υποστεί ζημία σε περίπτωση παρανομίας των προσβαλλόμενων πράξεων της αναθέτουσας αρχής

8. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του Ν.4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 προβλέπεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή

παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

9.Επειδή, το άρθρο 362 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 ως ισχύει ορίζει ότι : «1. Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που η διαγωνιστική διαδικασία δεν διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται στην ΑΕΠΠ. Η προδικαστική προσφυγή περιέχει τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά της».

10.Επειδή, το άρθρο 8 παρ. 3 του ΠΔ. 39/2017 ορίζει ότι : « ... 3. Η προσφυγή κατατίθεται στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και κοινοποιείται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ. Ως ημερομηνία υποβολής της προσφυγής θεωρείται η ημερομηνία ηλεκτρονικής καταχώρισης αυτής στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού».

11.Επειδή, με βάση το Άρθρο 22 του Ν. 4412/2016 «Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες» (άρθρο 22 παράγραφοι 1- 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζεται ότι «1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 36, όλες οι επικοινωνίες, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 36 και 37 και του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α'....».

12. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 36 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ» ορίζεται ότι: «1.Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. 2. Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α' και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων

22 και 37. Πέραν των ανωτέρω το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να τηρεί τα οριζόμενα: α) στο ν. 3979/2011 (Α' 138) και στην κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία, ιδίως στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301) και β) στο π.δ. 25/2014 (Α' 44).3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με: α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. και χορήγησης αντιγράφων και [...].4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν τη διαλειτουργική σύνδεση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της Αρχής και τα πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών, και των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΜΕΚ, ΜΕΕΠ, κ.λπ.), του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 3862/2010 (Α' 112), όπως εκάστοτε ισχύει, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση των

δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών ασφαλιστικών, δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς, και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης και άλλων κρατών-μελών».

13.Επειδή, με τον Κανονισμό 910/2014 ορίζεται στο άρθρο 25 ότι : «2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη», στο άρθρο 26 ότι : «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι : «1..... 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

14.Επειδή, επομένως, με τον με τον Κανονισμό 910/2014 καθορίζονται οι απαιτήσεις ασφάλειας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και το πλαίσιο εποπτείας των παρόχων τους. Κατά τα οριζόμενα στον ως άνω Κανονισμό, η ψηφιακή υπογραφή εκδίδεται από εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης, οι οποίοι με τη χορήγησή της εγγυώνται για τα στοιχεία του κατόχου της και επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής. Με τη χρήση της προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σκοπός είναι να επιτυγχάνεται η ταυτοποίηση του υπογράφοντος, δηλαδή η σύνδεση της ηλεκτρονικής συναλλαγής με το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει, η εγγύηση της γνησιότητας των ψηφιακών δεδομένων και η δέσμευση του υπογράφοντος ως προς την ηλεκτρονική συναλλαγή. Επιπλέον, η απρόσκοπτη

Αριθμός Απόφασης: 66/2018

λειτουργία του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. βασίζεται στη δυνατότητα επαλήθευσης του ακριβούς χρόνου παροχής των υπηρεσιών του συστήματος προς το χρήστη αυτού, όπως με την εξακρίβωση του χρόνου υποβολής της προσφοράς κάθε συμμετέχοντος οικονομικού φορέα στο σύστημα.

15.Επειδή, με το άρθρο 37 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της Αριθμός απόφασης:142/2017 9 ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β` 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς το χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω». Ομοίως ορίζεται και στο άρθρο 9 της ΥΑ 56902/215 (ΦΕΚ Β` 1924/02.06.2017), όπως εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 36 παρ. 5 του Ν. 4412/2016.

16.Επειδή, κατά το άρθρο 2 του π.δ. 150/2001 (Α` 125) περί προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (ΕΕ L 13), "νοούνται ως: 1. 'ηλεκτρονική υπογραφή': δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας. 2. 'προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή' ή 'ψηφιακή υπογραφή': ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους: α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος, γ) δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και δ) συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο, ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων. 3. 'υπογράφων': φυσικό ή νομικό

πρόσωπο, που κατέχει διάταξη δημιουργίας υπογραφής και ενεργεί είτε στο δικό του όνομα είτε στο όνομα άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου ή φορέα. 4. 'δεδομένα δημιουργίας υπογραφής': μονοσήμαντα δεδομένα, όπως κώδικες ή ιδιωτικά κλειδιά κρυπτογραφίας, που χρησιμοποιούνται από τον υπογράφο για τη δημιουργία ηλεκτρονικής υπογραφής. 5. 'διάταξη δημιουργίας υπογραφής' ... 6. 'ασφαλής διάταξη δημιουργίας υπογραφής' ... 7. 'δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής': δεδομένα, όπως κώδικες, ή δημόσια κλειδιά κρυπτογραφίας, τα οποία χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση της ηλεκτρονικής υπογραφής. 8. 'διάταξη επαλήθευσης υπογραφής' ... 9. 'πιστοποιητικό': ηλεκτρονική βεβαίωση, η οποία συνδέει δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής με ένα άτομο και επιβεβαιώνει την ταυτότητά του. 10. 'αναγνωρισμένο πιστοποιητικό': πιστοποιητικό που πληροί τους όρους του Παραρτήματος Ι και εκδίδεται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης ... 11. 'πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης': φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλος φορέας, που εκδίδει πιστοποιητικά ή παρέχει άλλες υπηρεσίες, συναφείς με τις ηλεκτρονικές υπογραφές. 12. 'προϊόν ηλεκτρονικής υπογραφής' ... 13. 'εθελοντική διαπίστευση' ...". Στο άρθρο 3 του δ/τος αυτού ορίζονται τα εξής: "1. Η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο δικονομικό δίκαιο. 2. Η ισχύς της ηλεκτρονικής υπογραφής ή το παραδεκτό της ως αποδεικτικού στοιχείου δεν αποκλείεται από μόνο τον λόγο ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου".

17.Επειδή, η Απόφαση 56902/215/2-6-17 (ΦΕΚ 1924/Β' /2 Ιουνίου 17) «Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ» , που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 4412/2016 (άρθρο 36) ορίζει ρητά στο άρθρο 19 ότι : «Άρθρο 19 Προδικαστικές Προσφυγές- Ενστάσεις . 1. Προδικαστικές Προσφυγές .1.1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος, οι Προδικαστικές Προσφυγές του Βιβλίου IV του ν.4412/2016, κατατίθενται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Συστήματος, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, επιλέγοντας κατά περίπτωση την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF), το οποίο φέρει εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική

Αριθμός Απόφασης: 66/2018

υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8. Τα σχετικά παράβολα κατατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας. 1.2. Οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς μέσω της λειτουργίας της «Επικοινωνίας»: • κοινοποιούν την προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περ. α της παρ.1 του αρ. 365 του ν. 4412/2016. • διαβιβάζουν στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) τα προβλεπόμενα στην περ. β της παρ.1 του αρ. 365. του ν. 4412/2016.2. Εως την έναρξη ισχύος των παρ. 7 και 8 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ενστάσεις ή προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω της λειτουργίας του Συστήματος «Επικοινωνία», συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF), το οποίο φέρει εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8. Τα σχετικά παράβολα κατατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας. Η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας προβαίνει στην εξέταση των υποβληθέντων ενστάσεων ή προδικαστικών προσφυγών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και των διαδικασιών της κατά περίπτωση αρμόδιας Αρχής. Ιδίως μέσω του Συστήματος: • Πιστοποιημένοι χρήστες του αρμόδιου για την εξέταση της ένστασης ή προδικαστικής προσφυγής οργάνου προβαίνουν στη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των ενστάσεων ή προδικαστικών προσφυγών και συντάσσουν και υπογράφουν τα πρακτικά επί αυτών. • Πιστοποιημένοι χρήστες της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντα φορέα κοινοποιούν τις αποφάσεις επί των ενστάσεων ή προδικαστικών προσφυγών στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς».

18. Επειδή, η αρχή της τυπικότητας στα πλαίσια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ως έκφανση της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας (αρθ 4 παρ 1 Συντ) και της ασφάλειας δικαίου υπαγορεύει τη γραμματική ερμηνεία των οικείων διατάξεων περί ψηφιακής υπογραφής της προσφυγής.

19.Επειδή, από το σύνολο της κείμενης νομοθεσίας καθίσταται σαφές ότι α) η ψηφιακή υπογραφή στοχεύει στην αντικατάσταση της φυσικής υπογραφής

παρέχοντας παράλληλα και τα εχέγγυα γνησιότητά της, ήτοι ταυτίζεται με την πρωτότυπη ιδιόγραφη υπογραφή, που φέρει θεώρηση γνησίου της, και β) συνιστά ουσιώδη τύπο, δεδομένης της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διαδικασίας υποβολής της προσφυγής, η παράλειψη του οποίου δεν δύναται να θεραπευθεί.

20.Επειδή, όπως παγίως γίνεται δεκτό, η διακήρυξη αποτελεί κανονιστική διοικητική πράξη με δεσμευτική ισχύ τόσο για την αναθέτουσα αρχή όσο και για τους υποψηφίους της οικείας διαγωνιστικής διαδικασίας (Απ. Τμ. Μειζ. – Επτ. Συν. 3495/2012, VI Τμ. 2884/2014, 4919, 3208/2013, κ.α.).

21.Επειδή, η εν λόγω διακήρυξη που διέπεται από τον Ν.4412/2016 (βλ.άρθρο 1.4.Θεσμικό Πλαίσιο) προβλέπει ρητώς στο άρθρο 3.4. αυτής, που τιτλοφορείται «Ενστάσεις[Συμβάσεις Κάτω των Ορίων]», ότι: *«Διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται μετά την 31η Μαρτίου 2017 διέπονται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV (άρθρα 345 έως 374) του ν. 4412/2016»*. Περαιτέρω, από τη συνολική επισκόπηση της εν λόγω διακήρυξης καθίσταται σαφές βάσει ρητών προβλέψεων και παραπομπών ότι τα ιδιωτικά έγγραφα που υποβάλλονται στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού πρέπει να φέρουν «..εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών.....σύμφωνα με την Π1/2390/2013 (ΦΕΚ 2677/Β – 21.10.13) «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ » , όπως, μεταγενέστερα τροποποιήθηκε δυνάμει των Υπουργικών Αποφάσεων των παρ. 5 του άρθρου 36 και της παρ. 6 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 (βλ. ενδεικτικά άρθρο 2.4.2 διακήρυξης και σχετικές σημειώσεις).

22.Επειδή, στο άρθρο 2.4.2.1 της διακήρυξης αναφέρεται ρητώς ότι: «Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ψηφιακή υπογραφή, χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την κατωτέρω διαδικασία εγγραφής του άρθρου 3 παρ. 3.2 έως 3.4 της Υπουργικής Απόφασης αριθμ. Π1/2390/2013 (ΦΕΚ 2677/Β – 21.10.13) «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων

(Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) (βλ. και σημειώσεις διακήρυξης περί έναρξης ισχύος των ΥΑ των παρ. 5 άρθρ. 36 και 6 άρθρ.37 Ν.4412/2016).

23. Επειδή, ακόμη και με την Απόφαση Π11/2390/21-10-2013 (ΦΕΚ Α' 120/2013) και δη το άρθρο 12 (παρ. 1), που είχε εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση καταργηθέντων ήδη με το άρθρο 377 του Ν. 4412/2016 άρθρων του Ν. 4155/2013, αναφερόταν ότι «Ο οικονομικός φορέας υποβάλλει τις ενστάσεις - προσφυγές ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία και την περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 4155/2013, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα του Συστήματος και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή αρχείου τύπου, pdf το οποίο φέρει ψηφιακή υπογραφή. Σε περίπτωση που το εν λόγω έγγραφο δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή ο οικονομικός φορέας το υποβάλλει και σε έντυπη μορφή (πρωτότυπο) εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή. Σε περίπτωση αποστολής με ταχυδρομείο ως ημερομηνία αποστολής λογίζεται η ημερομηνία που φέρει η σφραγίδα του ταχυδρομείου....». Ωστόσο, ήδη από την έναρξη ισχύος του Ν.4412/2016 (βλ. άρθρο 377) δεν είναι νόμιμη η ηλεκτρονική υποβολή προδικαστικής προσφυγής που δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή.

24.Επειδή, η κρινόμενη προσφυγή, υποβλήθηκε με (ψηφιοποιημένη) ιδιόχειρη υπογραφή του φερόμενου ως νομίμου εκπροσώπου της προσφεύγουσας ατομικής επιχείρησης κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας. Επομένως, η υπό κρίση προσφυγή δεν φέρει τη νόμιμη υπογραφή κατά τα ως άνω αναφερθέντα και ασκείται απαραδέκτως.

25.Επειδή, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε τις με αριθμό πρωτ. 478/5-1-2018 απόψεις της, με τις οποίες, μεταξύ άλλων, ισχυρίζεται ότι η υπό κρίση προσφυγή τυγχάνει απαραδέκτως ασκηθείσα καθότι αυτή «κατατέθηκε εμπρόθεσμα και ορθά μέσω του συστήματος, πλην όμως αυτή δεν φέρει ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή όπως προβλέπεται από τη Διακήρυξη για όλα τα έγγραφα που συντάσσονται από τον οικονομικό φορέα που συμμετέχει στο διαγωνισμό ώστε να είναι έγκυρη».

26. Επειδή, επί του ίδιου θέματος έχει ήδη αποφανθεί η Αρχή με την 142/2017 απόφασή της (http://www.aepp-procurement.gr/siteapps/joomla-21306/htdocs/images/Apofaseis_AEPP/Apofasi-142-2017.pdf).

27. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω παρέλκει η εξέταση του υποβληθέντος, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, στις 15-1-2018, εκ μέρους του οικονομικού φορέα .....εγγράφου, που τιτλοφορείται: «ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ» και έχει ως αίτημα την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής του προσφεύγοντος, έχει δε καταχωρηθεί ως παρέμβαση με ΓΑΚ 25/2018 στην ΑΕΠΠ και το οποίο, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παρέμβαση παραδεκτά υποβληθείσα. Διότι, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι νομίμως αυτό υποβλήθηκε χωρίς μεν τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου αλλά, παραταύτα, περιέχει τα ουσιώδη στοιχεία της παρέμβασης (ΑΕΠΠ 208/2017), δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα (άρθρ. 7 και 9 ΠΔ 39/2017). Ειδικότερα, η υπό κρίση προσφυγή κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή στους ενδιαφερομένους (μεταξύ των οποίων και στον ως άνω οικονομικό φορέα), μέσω ΕΣΗΔΗΣ, στις 2-1-2018 και το εν λόγω έγγραφο υποβλήθηκε μέσω ΕΣΗΔΗΣ στις 15-1-2018, ήτοι εκτός της προβλεπόμενης νόμιμης δεκαήμερης προθεσμίας. Περαιτέρω, η υποβολή του ανωτέρω εγγράφου από μέρους του θιγόμενου τρίτου δεν προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την προδικαστική προσφυγή (Ν.4412/2016 και ΠΔ 39/2017). Ο ενδιαφερόμενος/θιγόμενος τρίτος, σύμφωνα με το ως άνω κανονιστικό πλαίσιο, έχει δικαίωμα άσκησης παρέμβασης κατά της προδικαστικής προσφυγής και υπέρ της προσβαλλομένης υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και στην προθεσμία που προβλέπουν οι οικείες διατάξεις, δικαίωμα το οποίο απώλεσε, λόγω παρόδου της σχετικής προθεσμίας, ο ανωτέρω οικονομικός φορέας. Συνεπώς το εν λόγω έγγραφο δεν μπορεί νομίμως να ληφθεί υπόψη κατά την εξέταση της παρούσας προσφυγής.

28.Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

29.Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 Ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Αριθμός Απόφασης: 66/2018

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη στις 25-1-2018 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 26-1-2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Σ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΑΝΘΟΥΛΑ ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ